

Neįgalumo lygio nustatymas

Kas yra neįgalumo lygis?

Kai kurie žmonės turi negalią.

Pavyzdžiui, blogai mato.

Kad žmogus su negalia gautų pagalbą,

reikia įvertinti, kokio sunkumo negalią turi žmogus.

Žmogaus negalią įvertina

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra.

Toliau šiame tekste

asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą

vadinsime **Agentūra**.

Agentūra yra valstybės organizacija,

kurioje darbuotojai žmonėms su negalia:

- organizuoja, kas žmogui duos pagalbą,
- duoda informaciją.

Nuo negalios sunkumo priklauso,
kokią pagalbą ir kiek pinigų gaus žmogus.

Kuo sunkesnę negalią turi žmogus,
tuo daugiau pagalbos ir pinigų jam reikia.

Kai Agentūra įvertina suaugusio žmogaus negalią,
negalios sunkumą vadina **dalyvumo lygiu**.

Kai Agentūra įvertina vaiko negalią,
negalios sunkumą vadina **neįgalumo lygiu**.

Neįgalumo lygis parodo,
kokio sunkumo negalią turi vaikas.

Kokie yra neįgalumo lygiai?

Neįgalumo lygiai yra 3:

- **lengvo neįgalumo lygis.**

Vaikas dėl negalios yra beveik savarankiškas ir jam reikia mažai pagalbos.

Pavyzdžiui, vaikas blogai girdi.

Bet jei vaikas naudoja klausos aparatą, girdi gerai.

- **vidutinio neįgalumo lygis.**

Vaikas dėl negalios yra mažai savarankiškas ir jam reikia daug pagalbos.

Pavyzdžiui, jeigu vaikas serga astma.

Astma yra liga, kai sunku kvėpuoti ir reikia naudoti kvėpuoti padedančius daiktus.

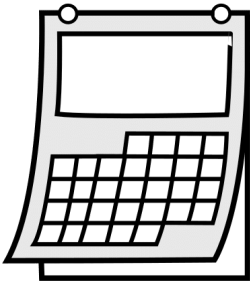

- **sunkaus neįgalumo lygis.**

Vaikas dėl negalios yra visiškai nesavarankiškas ir jam visada reikia pagalbos.

Pavyzdžiui, jeigu vaikas yra visiškai negali judėti.

Kuriam laikui Agentūra nustato neįgalumo lygį?

Agentūra nusprendžia, kuriam laikui duoti neįgalumo lygį.

Neįgalumo lygio dokumentas galioja skirtingą laiką, nes:

- vienam vaikui pagalbos reikia trumpam laikui,
- kitam vaikui pagalbos reikia visam gyvenimui.

Pavyzdžiui, vaikas susilaužė koją.

Dabar vaikui reikia pagalbos.

Bet kai vaiko koja išgis, vaikui nebereikės pagalbos.

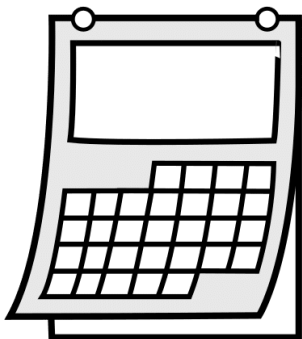
Todėl Agentūros darbuotojas nusprendžia, kad vaikui pagalbos reikės 6 mėnesius.

Kitas vaikas negirdi nuo gimimo.

Vaiko gydytojas sako, kad vaikas niekada negirdės.

Todėl Agentūra nusprendžia, kad vaikui pagalbos reikės visą gyvenimą.

Agentūra neįgalumo lygį vaikui nustato:

- 6 mėnesiams,
- 1 metams,
- 2 metams,
- iki kol vaikui sueis 18 metų.

Kokių dokumentų reikia, kad vaikui nustatytų neįgalumo lygį?

Kad vaikui nustatytų neįgalumo lygį,
reikia Agentūrai duoti keturis dokumentus.

1. Prašymą nustatyti negalią vaikams.

- ✓ Prašymą žmogus gali atsisiųsti iš interneto. Prašymą nustatyti negalią vaikams galite surasti paspaudę ant [šios mėlynos nuorodos](#). Reikės prašymą atsispausdinti ir užpildyti.

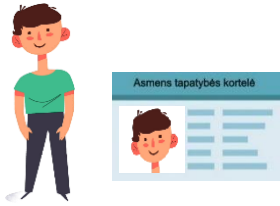
- ✓ Taip pat prašymą galima užpildyti atėjus į artimiausią Agentūros skyrių.

Lietuvoje yra daug Agentūros skyrių.

Agentūros skyrių adresus ir kontaktus rasite paspaudę ant šią nuorodą:

<https://anta.lrv.lt/lt/struktura-ir-kontaktine-informacija/kontaktai/>

2. Dokumentą, kuris patvirtina vaiko tapatybę.

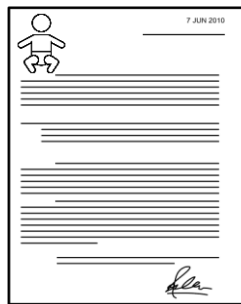
Toks dokumentas gali būti:

- asmens tapatybės kortelė,

- pasas,

- vaiko **gimimo liudijimas**,
jei vaikas gimė iki 2017 metų.
Gimimo liudijimas yra dokumentas,
kuriame yra informacija apie vaiko gimimą.

Šie dokumentai parodo
svarbiausią informaciją apie žmogų.

Pavyzdžiui, parodo:

- kad žmogus yra Lietuvos pilietis,
- kada žmogus gimė.

3. Dokumentą, kuris patvirtina:

- vaiko tėvų tapatybę,
- arba atsakingo žmogaus už vaiką tapatybę.

Pavyzdžiui, pasą ar asmens tapatybės kortelę.

4. Vaiko nuotrauką.

Nuotrauka yra kaip dokumentas.

- ✓ Arba žmogus gali parašyti Agentūrai, kad leidžia naudoti nuotrauką iš asmens dokumento.

Pavyzdžiui, nuotrauką iš tapatybės kortelės.

Dokumentus taip pat galima atsiųsti:

- paštu,
- per **pasiuntinį**.

Pasiuntinys yra žmogus, kuris nuneša daiktus ar laiškus iš vienos vietos į kitą.

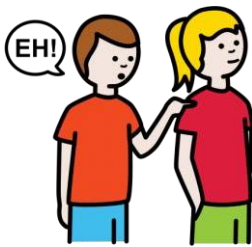
Pavyzdžiui, paštininkas yra pasiuntinys.

Jei norite siųsti dokumentus paštu ar per pasiuntinį, reikia laikytis taisyklių.

Taisykles gali rasti paspaudęs ant [šios mėlynos nuorodos](#).

Paprašyk, kad artimas žmogus tau padėtų.

Kas gali kreiptis į Agentūrą dėl vaiko neįgalumo lygio nustatymo?

Agentūros prašyti, kad vaikui nustatytų neįgalumo lygį, gali:

- vaiko tėvai,
- žmonės, kurie rūpinasi vaiku.

Per kiek laiko Agentūra nusprendžia, koks yra vaiko neįgalumo lygis?

1	_____
2	_____
3	_____
4	_____
5	_____

Agentūra nusprendžia,
koks yra vaiko neįgalumo lygis per 20 darbo dienų.

Darbo dienos yra nuo pirmadienio iki penktadienio.

Darbo dienos skaičiuojamos nuo tada,
kai Agentūra gauna visus reikalingus dokumentus.

Apie reikalingus dokumentus parašyta
7, 8, 9 puslapiuose.

Nuo kada pradeda galioti neįgalumo lygio dokumentas?

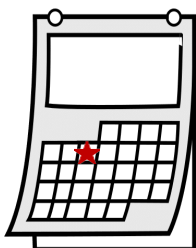
Neįgalumo lygio dokumentas galioja nuo tada, kai Agentūra gavo prašymą.

Pavyzdžiui, žmogus atnešė prašymą į Agentūrą rugsėjo 1 dieną.

Agentūra rugsėjo 3 dieną nusprendė, kokį neįgalumo lygį turi vaikas.

Ant šio dokumento parašyta, kad dokumentas galioja nuo rugsėjo 1 dienos.

Kai kuriems vaikams Agentūra nustato neįgalumo lygį ne pirmą kartą.

Tada dokumentas pradeda galioti nuo tada, kai Agentūra priima sprendimą.

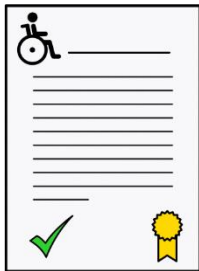
Pavyzdžiui, nuo rugsėjo 3 dienos.

Kartais Lietuvoje būna **karantinas**.

Karantinas yra laikas, kai negalima niekur eiti.

Pavyzdžiui, nes plinta labai pavojinga liga.

Jeigu Lietuvoje yra karantinas,

Agentūra pratęsia neįgalumo lygio dokumento galiojimo laiką.

Pavyzdžiui, Vaiko neįgalumo lygis galioja iki birželio 3 dienos.

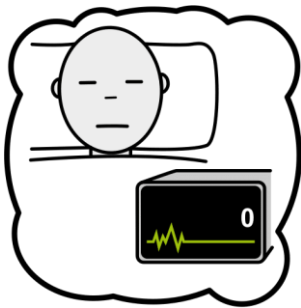
Lietuvoje karantinas tęsiasi iki birželio 15 dienos.

Todėl vaiko neįgalumo lygio galiojimo laikas pratęsimas iki birželio 15 d.

Nes karantino metu negalima niekur eiti, daug įstaigų nedirba.

Agentūra gali nuspręsti, kad neįgalumo lygis galioja nuo anksčiau, nei gavo prašymą.

Pavyzdžiui, nes vaiko tėtis dėl rimtos priežasties negalėjo kreiptis į Agentūrą.

Rimta priežastis yra, jei:

- mirė artimas žmogus.

Pavyzdžiui, artimas žmogus yra:

- ✓ žmona,
- ✓ vyras,
- ✓ vaikai,
- ✓ tėvai.

- atsitiko nelaimė.

Pavyzdžiui, patekote į automobilio avariją.

- žmogus serga.

Pavyzdžiui, turi temperatūros.

- žmogus susižalojo.
Pavyzdžiui, susilaužė koją.

- moteris gimdė kūdikį.
Arba planavo tuo metu gimdyti kūdikį.

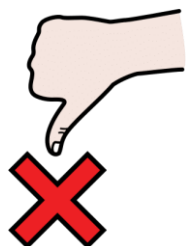

- žmogus prižiūrėjo šeimos narį.
Pavyzdžiui, jei sunkia liga suserga sūnus.

- žmogus negavo informacijos iš Agentūros,
kada reikia ateiti į Agentūrą.

Kaip rašyti skundą dėl neįgalumo lygio nustatymo?

Agentūra gali suklysti, kai vertina
vaiko neįgalumo lygį.

Jei Jums atrodo, kad Agentūra blogai nusprendė,
galite rašyti **skundą**.

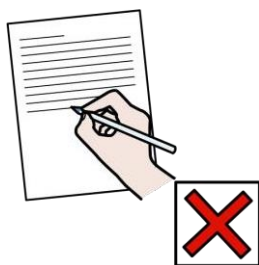

Skundas yra dokumentas, kuriame parašyta,
kad su žmogumi pasielgė blogai.

Su žmogumi pasielgti blogai gali:

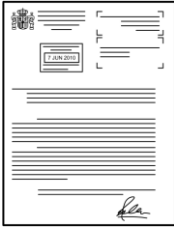
- kitas žmogus,
- įstaiga.

Pavyzdžiui, Agentūra.

Žmogus gali rašyti skundą, jeigu nori, kad Agentūra:

- prašymą dar kartą perskaitytų
- pakeistų sprendimą.

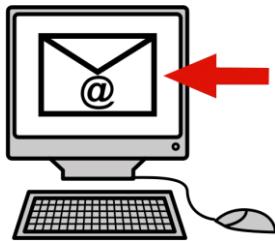

Skundo formą galite rasti
paspaudę ant [šios mėlynos nuorodos](#).

Skundą galima parašyti per 20 darbo dienų
nuo tada, kai gavote neįgalumo lygio dokumentą
iš Agentūros.

Darbo dienos yra nuo pirmadienio iki penktadienio.
Skundą reikia duoti Agentūrai:

- Galite parašyti **elektroninį laišką**.

Elektroninis laiškas yra laiškas,
kuris rašomas kompiuteriu
ir siunčiamas per internetą.

Elektroninį laišką reikia siųsti į info@anta.lt

- Galite parašyti laišką.

Ant voko užrašykite:

- ✓ savo vardą ir adresą,
- ✓ Agentūros adresą.

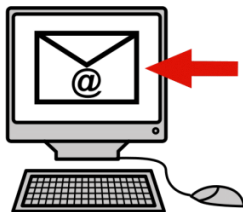
Agentūros adresą rašykite dešinėje pusėje.

Rašykite taip:

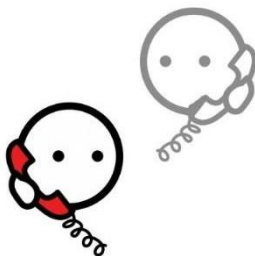
Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra
Švitrigailos g. 11 E,
Vilnius, LT-03228.

Agentūra žmogui per tris darbo dienas praneša, ką nusprendė daryti dėl skundo.

Pavyzdžiui, parašo elektroninį laišką.

Apie skundą taip pat galite pranešti paskambinę telefonu +370 5 230 30 60.

Teksto originalas - <https://anta.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/neigalumo-lygio-nustatymas/>

Tekstą lengvai suprantama kalba parengė
Prieinamumo užtikrinimo ir konsultacijų skyrius.

Teksto turinį patvirtino
Metodinės pagalbos ir analizės skyrius.

Tekstą vertino dienos centro „Šviesa“ lankytojas
Valdemaras Belopetrovič.

Teksto vertinimą koordinavo dienos centro „Šviesa“
darbuotoja Paula Stašaitienė.

Iliustracijų šaltiniai:

- <https://www.freepik.com/>
- <https://arasaac.org/>
- <https://anta.lrv.lt/lt/>